

INICIJATIVA ZA KNJIGU

Na temelju nedavno objavljene *Izjave o namjeri poticanja razvoja kreativnih i kulturnih industrija u Republici Hrvatskoj* kao osnove za izradu i provođenje konkretnih mjera za razvoj kulturnih i kreativnih industrija i jačanje institucionalne i infrastrukturne podrške u razvoju kreativne i kulturne industrije u razdoblju od 2016. do 2020. godine, a koju su 2. studenoga 2015. potpisali ministri sedam ministarstava, **Knjižni blok – Inicijativa za knjigu** predlaže **Vladi Republike Hrvatske** posredstvom **Ministarstva kulture** hitno donošenje smjernica za kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere koje su neophodne kako bi se hrvatskom izdavaštvu kao kreativnoj industriji osigurao stabilan razvoj knjižne branše i svih dionika u tzv. lancu knjige, od autora do čitatelja.

Kreativne i kulturne industrije jedan su od najpropulzivnijih i najdinamičnijih sektora gospodarstva u Europskoj uniji. Izdavaštvo u Hrvatskoj ima bitno veći potencijal od percipiranoga, no nužno je potaknuti oporavak, rast i razvoj sektora kako u tradicionalnom tiskanom obliku, tako i u elektroničkom. Knjižni sektor stvara dodatnu vrijednost u svim segmentima svoga djelovanja, doprinosi stvaranju novih radnih mesta te je posebno i iznimno važan u razvoju društva i zbog tzv. efekta prelijevanja pozitivnih učinaka na ostatak ekonomije i društva u cjelini.

Vladi Republike Hrvatske predlažemo da u okviru najavljenih strateških smjernica i operativnih programa i mjera poticanja razvoja kreativnih i kulturnih industrija prvi dokument te vrste doneše za područje izdavaštva u kojem će se uspostaviti sinergija već spomenutih ministarstava potpisnika *Izjave o namjeri poticanja razvoja kreativnih i kulturnih industrija u Republici Hrvatskoj, s ciljevima, mjerama i nadležnostima te pokazateljima provedbe kojima se osigurava poboljšanje položaja knjige i knjižnog sektora*, te praćenje rasta i razvoja sektora prema broju zaposlenih, broju objavljenih naslova, broju prodanih primjeraka, godišnjem prometu te drugim indikatorima.

Od svog osnutka i prvih aktivnosti Knjižni blok inzistira na međusektorskoj i međuinstitucionalnoj suradnji, upozoravajući na to da dva resorna ministarstva (Ministarstvo kulture i MZOS) ne mogu realizirati potrebnu promjenu u svim segmentima tzv. lanca knjige, što se tijekom proteklih godina, a ne samo u mandatu ove vlade, i potvrdilo. Tragom naših preporuka objavljenih u studiji „Knjiga u fokusu – Potpora kreativnoj industriji“ (2013.) predlažemo da se u taj prvi dokument za knjigu i izdavaštvo za razdoblje od 2016. do 2020. ugradi sljedeće, a da dokument bude donesen najkasnije do 1. veljače 2016. godine kao strateški dokument s ciljevima, mjerama i nadležnostima te pokazateljima provedbe te modelima financiranja:

1) definiranje ciljeva za oporavak i razvoj knjižnog sektora i poboljšanje statusa knjige i svih dionika u sektoru: autora (pisaca, prevoditelja, ilustratora,...), nakladnika, knjižara, antikvara, knjižničara te drugih vezanih zanimanja u društvu, znanosti, kulturi i gospodarstvu općenito;

2) određivanje hitnih mjera za podršku svim dijelovima lanca knjige, od izdavaštva, knjižarstva i knjižničarstva, do poticanja produkcije i promocije čitanja, u javnome, privatnome i civilnome sektoru.

Nadamo se i vjerujemo da će Vlada RH prepoznati nužnost izrade predloženoga dokumenta s ciljevima, mjerama i nadležnostima te pristupiti izradi Strategiji kreativnih i kulturnih industrija Vlade RH, u kojoj bi naš predloženi dokument bio sastavni dio.

Kao prve aktivnosti predlažemo:

1. hitno donošenje već dovršene Nacionalne strategije poticanja čitanja, osiguranje financiranja i početak njezine implementacije;
2. osiguranje dodatnih sredstava za obnovu knjižnog fonda u knjižnicama, posebno u školskim, visokoškolskim te specijalnim;
3. razvoj neovisne knjižarske mreže kroz programe samozapošljavanja i razvoje malog poduzetništva u ovom sektoru;
4. zaštita i poticanje autorskog rada (pisaca, prevoditelja, ilustratora, dizajnera ...);
5. osposobljavanje i zapošljavanje mlađih na poslovima u nakladništvu, knjižarstvu, knjižničarstvu i vezanim zanimanjima;
6. uključivanje socijalno zanemarenih skupina u društvo putem knjige i čitanja;
7. poticanje izvoza kroz poticanje prodaje prava na inozemna tržišta te širenje gotovih proizvoda na tržišta u zemljama regije te šire.

Držimo da će provođenje potpornih mjera, ostvarivanje zadatih ciljeva, međusektorska i međuinstitucionalna suradnja potaknuti oporavak izdavaštva i knjižarstva kao nekoć sjajne industrijske grane, a danas kreativne industrije s najlošijim ekonomskim pokazateljima, te oporavak knjižničarske grane, poslijedictvo i poboljšanje statusa knjige, autora, ilustratora, dizajnera i svih drugih karika lanca knjige u našemu društvu.

Naš je zajednički cilj da se knjiga i čitanje štite i vrednuju u svim segmentima obrazovanja i znanosti te društva i gospodarstva općenito, da utječu na rast zapošljavanja pa tako i rast BDP-a, da zauzmu i zadrže važnu ulogu u međunarodnoj suradnji i promicanju postignuća iz svih navedenih područja na regionalnoj, europskoj i globalnoj razini, ali i pomognu očuvanju razvoju hrvatskog jezika.

Knjižni blok

U Zagrebu, 24.11.2015.